

Львів
21-30

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ

ІЄРУСАЛИМОВ
ІГОР ОЛЕКСАНДРОВИЧ

УДК 343.977

**ІНФОРМАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ВИКОРИСТАННЯ
НАУКОВО-ТЕХНІЧНИХ ДОСЯГНЕНЬ У РОЗСЛІДУВАННІ
ЗЛОЧИНІВ**

Спеціальність 12.00.09 - кримінальний процес і
криміналістика; судова експертиза

АВТОРЕФЕРАТ
дисертації на здобуття наукового ступеня
кандидата юридичних наук

КИЇВ - 1998

Національна академія
внутрішніх справ України
Вих. № НА/416
"24" 02 1998 р.
Основний док. _____
Додаток _____

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ.

Актуальність теми дослідження. Борьба зі злочинністю є важливим напрямком діяльності держави і потребує постійного удосконалення роботи правоохоронних органів. На сучасному етапі компетентні структури державної влади і управління України приділяють цьому питанню значну увагу, здійснюючи програми організаційно-правового і науково-технічного забезпечення правоохоронної практики.

У зв'язку з цим особливої важливості набуває розробка програм реалізації науково-технічних досягнень у боротьбі із злочинністю, розширення можливостей їх використання при розкритті, розслідуванні і попередженні злочинів. Разом з тим, в сучасний період рівень використання досягнень науки і техніки характеризується суттєвим розривом між теорією та практикою, нерозробленістю проблем всебічного науково-методичного та інформаційного забезпечення процесу розслідування злочинів. Крім того, при аналізі стану використання науково-технічного потенціалу у боротьбі зі злочинністю, здебільшого констатується незадовільність існуючого стану та його наслідки, але не в повній мірі розкриваються основні причини такого стану, а саме - невідповідність реальних умов діяльності її фактичним проблемам.

Враховуючи викладене, одним із основних аспектів удосконалення діяльності правоохоронних органів, і, насамперед, слідчих, є визначення шляхів та засобів усунення або значного скорочення розриву між науково-технічним потенціалом розслідування та реальними можливостями правоохоронних органів. Зазначене свідчить про актуальність цільового дослідження можливостей покращення використання науково-технічних досягнень у слідчій діяльності. Однією з умов такого покращення, з погляду автора, є оптимальне інформаційне забезпечення даного процесу. Дисертаційне дослідження зареєстроване у "Переліку дисертаційних досліджень з проблем держави та права" та передбачене планом науково-дослідних робіт Національної академії внутрішніх справ України (п.336). Вищевказані аспекти проблеми вивчення слідчої діяльності та її вдосконалення привертати увагу відомих вчених

криміналістів і процесуалістів: Аленіна Ю.П., Бахіна В.П., Белкіна Р.С., Варфоломєєвої Т.В., Гончаренка В.Г., Ішенка А.В., Колесніченка О.Н., Колмакова В.П., Клименко Н.І., Коновалової В.О., Костицького М.В., Кузьмічова В.С., Лисиченка В.К., Лукашевича В.Г., Матусовського Г.А., Постіки І.В., Салтевського М.В., Сегая М.Я., Сулейманова Д., Фрідмана І.Я., Шепітько В.Ю. та ін. Разом з тим, багато аспектів інформаційного забезпечення досліджувались фрагментарно, або згадувались у порядку постановки та у зв'язку з розглядом інших проблем, тому потребують спеціального, поглибленого вивчення з метою подальшого використання на практиці. Вказані обставини визначили вибір теми даного дисертаційного дослідження.

Об'єкт та предмет дослідження. Об'єктом даного дослідження є факти, відносини, явища та процеси, що відображають певну ділянку об'єктивної реальності, пов'язану з інформаційним забезпеченням використання науково-технічних досягнень у слідчій діяльності, із становленням та розвитком інституту, що розглядається у рамках практико-прикладної функції криміналістики.

Предметом дослідження є закономірності та особливості інформаційного забезпечення цілеспрямованого застосування науково-технічних досягнень для комплексного вирішення організаційних, тактичних та правових проблем, що виникають при розслідуванні злочинів.

Мета і завдання дослідження визначаються предметом вивчення, закономірностями наукового пізнання, принципом єдності теоретичного та практичного підходів до явища, що вивчається, вимог їх всебічного розгляду. Мету, що стоїть перед даним дослідженням, автор вбачає в тому, щоб, виходячи з потреб практики, з позицій системно-діяльного підходу виробити концептуальні основи інформаційного забезпечення використання науково-технічних досягнень у слідчій діяльності як одного із напрямків удосконалення практики боротьби із злочинністю. Це можливо лише за умов комплексного, системного підходу до вирішення декількох взаємопов'язаних завдань, серед них найбільш важливими автор виділив такі:

■ визначити місце проблем вивчення, використання науко-

во-технічних досягнень при розслідуванні злочинів у структурі науки криміналістики;

■ сформулювати поняття та окреслити зміст науково-технічного потенціалу слідчої діяльності, та визначити можливості забезпечення його використання в практиці боротьби із злочинністю;

■ охарактеризувати систему забезпечення використання досягнень науково-технічного прогресу при розслідуванні злочинів з урахуванням домінуючої ролі інформаційного забезпечення;

■ конкретизувати функціональне призначення та форми застосування досягнень науки і техніки в кримінальному судочинстві;

■ проаналізувати можливості інформаційного забезпечення слідчої практики для визначення та обґрунтування напрямків вдосконалення діяльності по розкриттю, розслідуванню та попередженню злочинів;

■ висвітлити стан та рівень використання науково-технічних досягнень у слідчій діяльності;

■ виявити природу та характер причин, що впливають на ефективність використання науково-технічних досягнень у слідчій практиці;

■ конкретизувати основні напрямки удосконалення забезпечення використання науково-технічного потенціалу у практиці боротьби зі злочинністю;

■ сформулювати пропозиції щодо оптимізації умов застосування досягнень науково-технічного прогресу в розкритті, розслідуванні та попередженні злочинів.

При визначенні мети та прикладних завдань дослідження автор виходив з філософського розуміння зв'язку між метою пізнавального процесу та засобами її досягнення, між кінцевим результатом та стадіями дослідження, між загальним, особливим та одиночним проявами предмету, аналізу дисертаційного дослідження.

Методологія та методика дослідження. Методологічною основою дослідження є загальні закони та категорії теорії пізнання, що

дозволяють з'ясувати зміст та сутність принципів побудови, форми та способу пізнання досліджуваної проблеми. Нормативно-правовою базою дослідження є: Конституція України, акти кримінального, кримінально-процесуального законодавства України, інші закони та нормативні акти суверенної держави з питань інформації, діяльності правоохоронних органів, забезпечення гарантій прав і свобод громадян, підвищення ефективності боротьби зі злочинністю. У числі загальнонаукових та методів дослідження окремих наук використовуються порівняння, структурно-функціональний та системний аналіз, статистичні та соціологічні методи, категорії формальної та діалектичної логіки. При підготовці дисертації вивчені публікації з галузей кримінального процесу, криміналістики та судової експертизи, присвячені досліджуваній проблемі, а також роботи з філософії, соціології, психології, інформатики, наукознавства, теорії управління, економіки. Емпіричну базу даних склали: статистичні дані, які відображають діяльність слідчих та експертних підрозділів МВС та Міністерства юстиції за 1990-1996 роки, двісті п'ятдесят кримінальних справ, повернутих судами на додаткове розслідування, сто тридцять експертних впроваджень, а також дані вивчення анкетування слідчих, експертів, суддів, адвокатів, прокурорів-криміналістів (загальною кількістю триста чоловік), результати досліджень вчених у 1980-1990 роках (Бахін В.П., Ішенко А.В., Карпов Н.С., Садченко О.О., Цимбал П.В.). Для вивчення різноманітних джерел інформації, які склали методологічне та емпіричне підґрунтя дисертації, автором комплексно використовувались методи наукового пізнання: вивчення та аналізу документів, інтерв'ю, анкетування, контент-аналізу та інші. При аналізі матеріалів практики і визначенні вузлових аспектів проблем дослідження, сформульованих в положеннях роботи, використано особистий досвід роботи автора на посаді слідчого органів внутрішніх справ та викладача кафедри розслідування злочинів Національної академії внутрішніх справ України.

Наукова новизна дослідження. Дисертація представляє собою комплексний аналіз теоретичних питань та практики інформаційного забезпечення використання досягнень науково-технічного по-

тенціалу слідчої діяльності як умови її удосконалення.

Новизна дослідження полягає в тому, що його зміст складає аналіз широкого кола недостатньо розроблених та дискусійних питань. Автором зроблена спроба вирішити проблему побудови концептуальних основ всебічного забезпечення слідчої діяльності, запропонована її характеристика і структура, термінологічний апарат та перспективи вдосконалення. У дисертації викладені тенденції розвитку форм та методів забезпечення слідчої практики, визначені шляхи їх удосконалення, розроблені рекомендації по оптимізації правової, організаційної та методичної бази інформаційного забезпечення, застосування науково-технічних досягнень при розслідуванні злочинів.

Згідно з авторською концепцією, що відображає сутність, завдання та можливості підвищення ефективності використання досягнень науки та техніки, на захист виносяться такі основні положення:

■ визначення ролі науки криміналістики та її місця у процесі забезпечення практики розслідування злочинів;

■ обґрунтування віднесення до спеціальних завдань криміналістики забезпечення слідчої практики науково-технічними досягненнями, у тому числі інформаційного забезпечення використання науково-технічних досягнень при розслідуванні злочинів;

■ обґрунтування ролі та значення системно-діяльного підходу у розробці криміналістичної теорії забезпечення слідчої практики науково-технічними досягненнями, що дозволяють досліджувати даний процес з позицій взаємодії трьох видів діяльності - злочинної, правоохоронної, науково-інформаційної;

■ визначення поняття системи забезпечення слідчої практики досягненнями науково-технічного прогресу, характеристика елементів та етапів даної системи;

■ авторське розуміння природи та сутності процесу забезпечення, використання досягнень науки і техніки у слідчій діяльності;

■ визначення поняття та структури науково-технічного по-

тенціалу слідчої діяльності;

- характеристика інформаційного забезпечення використання науково-технічних досягнень як одного з найважливіших напрямків вдосконалення слідчої діяльності;

- результати аналізу потреб слідчої практики як основи її інформаційного забезпечення досягненнями науки і техніки;

- визначення сутності та ролі криміналістичних рекомендацій у процесі інформаційного забезпечення використання науково-технічних досягнень у слідчій діяльності;

- визначення тенденцій розвитку традиційних та нетрадиційних форм, методів та засобів інформаційного забезпечення слідчої практики;

- визначення сутності та ролі оцінки науково-технічних досягнень, що пропонуються до втілення у слідчу практику;

- пропозиції щодо удосконалення інформаційного забезпечення, використання досягнень науки та техніки у слідчій практиці;

- пропозиції щодо необхідності створення загальнодержавного органу по координації розробки та втілення у практику наукових досягнень, визначення його організації, структури та завдань;

- пропозиції щодо необхідності прийняття Закону про інформаційне забезпечення правоохоронної діяльності.

Теоретичне та практичне значення дослідження. Теоретична значимість дослідження, висновків і пропозицій полягає в тому, що вони розширюють та поглиблюють концепцію використання науково-технічних досягнень в діяльності по розкриттю, розслідуванню, попередженню злочинів; можуть стимулювати подальші теоретичні пошуки в криміналістиці, а по загальним питанням - і в кримінальному процесі, оперативно-розшуковій діяльності, судовій експертизі; сприяють розробці оптимальних форм використання можливостей науки та техніки у боротьбі із злочинністю. Положення та висновки, сформульовані в дисертаційному дослідженні, спрямовані на удосконалення системи "наука-практика", розвиток наукових положень криміналістики, пов'язаних із реалізацією своїх

службових функцій, сприяють розвитку термінологічного апарату науки, можуть служити основою для подальшої розробки даної проблеми.

Практична значимість виконаного дослідження визначається, перш за все, його спрямованістю на удосконалення слідчої діяльності на основі широкого використання можливостей науки і техніки. Цьому, у кінцевому рахунку, підпорядковані всі теоретичні положення, на базі яких в дисертаційному дослідженні приділено значну увагу розробці конкретних рекомендацій та пропозицій, спрямованих на підвищення ефективності боротьби зі злочинністю.

Сформульовані у роботі положення та висновки можуть бути використані:

1. Для розвитку положень теорії криміналістики, які відображають взаємозв'язок науки і практики;
2. Для розробки та здійснення всебічних заходів по удосконаленню діяльності правоохоронних органів;
3. Для подальшого дослідження проблем інформаційного забезпечення слідчої діяльності;
4. Для вдосконалення системи професійної підготовки юридичних кадрів.

Апробація результатів дослідження. Основні положення дисертації опубліковані в чотирьох статтях автора, обговорювались та дістали позитивну оцінку на спільних засіданнях кафедр криміналістики, судової експертизи та розслідування злочинів Національної академії внутрішніх справ України, впроваджені в навчальний процес по підготовці юристів в Національній академії внутрішніх справ України, Київському інституті туризму, економіки та права, Міжнародному інституті лінгвістики та права, використовуються в діяльності правоохоронних органів.

Структура роботи обумовлена колом досліджуваних проблем і включає: план, вступ, дві глави, шість параграфів, висновок (загальним обсягом сто сорок дев'ять сторінок), список літератури кількістю двісті двадцять вісім джерел та додатки в обсязі двадцять вісім сторінок.

Дисертація виконана в обсязі, що відповідає вимогам ВАК України.

ЗМІСТ РОБОТИ

У вступі обґрунтовується вибір теми, відображена її актуальність, рівень розробки, визначаються мета та завдання дослідження, його наукова новизна, формулюються положення, які виносяться на захист, показана теоретична та практична значимість, апробація та втілення результатів дослідження в практику.

Глава перша "Проблеми забезпечення використання науково-технічних досягнень у розслідуванні злочинів" присвячена аналізу загально-теоретичних положень категорії "діяльність", їх відображенню в понятті, сутності, особливостях, меті та завданнях слідчої діяльності.

У першому параграфі "Специфічність слідчої діяльності як об'єкта вивчення", автор, зосереджуючи свою увагу на аналізі змісту та видів забезпечення розслідування злочинів, підкреслює, що слідча діяльність, акумулюючи у собі основні риси людської діяльності та будучи її різновидом, разом з тим має ряд специфічних особливостей щодо її здійснення. При цьому автор вважає, що:

а) об'єкт та предмет слідчої діяльності спрямовані на пізнання фактів, обставин, подій, які носять кримінальний характер;

б) слідча діяльність представляє собою реалізацію сукупності прав та обов'язків спеціального суб'єкта - слідчого;

в) всі слідчі дії - безпосередньо регулюються законом, їх невиконання або неналежне виконання є порушенням закону, тобто слідча діяльність - це перш за все правова діяльність, спосіб взаємодії та взаємовідносин її суб'єктів в суспільстві, здійснюється шляхом володіння взаємними правами та обов'язками на основі правових норм;

г) діяльність слідчого протікає в складних психологічних відносинах, які характеризуються здебільшого конфліктними обставинами, які необхідно нейтралізувати;

д) слідчій діяльності притаманні такі основні аспекти як пізнавально-пошуковий, реконструктивний, комунікативний, організаційний, посвідчувальний.

Ці особливості проявляються при розгляді в роботі правової,

психологічної та криміналістичної характеристик слідчої діяльності.

У другому параграфі “Забезпечення використання науково-технічного потенціалу у слідчій діяльності” автором на основі системно-структурного аналізу процесу забезпечення використання науково-технічного потенціалу у розслідуванні злочинів, висвітлюються питання, які стосуються власне процесу забезпечення використання науково-технічного потенціалу. При цьому акцентується увага, що даний процес - одна із особливостей слідчої діяльності, яка має визначальне значення та виступає однією з основних умов удосконалення та підвищення ефективності розслідування злочинів. Узагальнюючи раніше наведені у науковій літературі визначення та характеристики науково-технічного потенціалу, автор формулює його як сукупність усіх суспільних ресурсів та засобів, спрямованих на забезпечення науково-технічного прогресу, впровадження його результатів у практику з метою вирішення конкретних завдань, що стоять перед суспільством.

Даний процес потребує певного забезпечення, тобто системи заходів, покликаної зробити можливим, дійсним та безумовним використання науково-технічного потенціалу у слідчій діяльності з метою її удосконалення та підвищення ефективності при вирішенні завдань кримінального судочинства. При цьому, науково-технічний потенціал слідчої діяльності розглядається як сукупність матеріальних та інтелектуальних ресурсів (таких як техніка, наука, освіта та ін.), які реалізуються з метою найбільш ефективного розкриття, розслідування та попередження злочинів.

Далі проводиться структурний аналіз вищевказаної системи, розглядаються взаємозв'язки та взаємовідносини між її компонентами.

Автор відмічає, що на сучасному етапі зростає роль науки криміналістики, яка є основним каналом впровадження у слідчу практику науково-технічних досягнень, задовольняє запити слідчої практики, вирішує проблеми застосування досягнень природничих та технічних наук з метою пошуку, фіксації та пізнання різноманітних відображень злочинів та ефективного їх використання у процесі доказування в кримінальному судочинстві.

Результатом діяльності по забезпеченню використання до-

сягнень науково-технічного прогресу при розслідуванні злочинів будуть наслідки практичної діяльності слідчих, що мають конкретні кількісні та якісні показники, наприклад, високий рівень розкриття та мінімальна кількість кримінальних справ, повернутих на додаткове розслідування, виправдовувальних вироків, тобто показники більш ефективної та досконалої діяльності слідчого.

Виходячи із поняття науково-технічного потенціалу слідчої діяльності, автор виділяє такі рівні та напрямки її забезпечення:

- організаційно-правове забезпечення;
- матеріально-технічне забезпечення;
- наукове забезпечення (науково-технічне та науково-методичне забезпечення);
- інформаційне забезпечення.

Кожний із перелічених елементів може представляти собою самостійний етап загального процесу забезпечення слідчої практики науково-технічними досягненнями, результати яких є основою для послідуєчих етапів, але всі вони не тільки взаємопов'язані та взаємообумовлені, а можуть бути реалізовані при безпосередньому поєднанні та сумісництві.

У третьому параграфі «Інформаційна сутність процесу забезпечення використання науково-технічних досягнень у розслідуванні злочинів» основна увага приділяється виявленню інформаційної сутності процесу забезпечення використання науково-технічних досягнень у розслідуванні злочинів. З цієї точки зору, автор розглядає вищевказаний процес як упорядкування інформаційних потоків, що обслуговують процес розслідування злочинів. Результатом формування та руху інформаційних потоків є криміналістична інформація, що використовується слідчим. По визначенню автора, вона представляє собою різноманітні дані, одержані слідчим або працівником органу дізнання, процесуальним або непроцесуальним шляхом, а також у результаті науково-технічної діяльності і відносяться як безпосередньо до події, що розслідується, так і до одержання даних про можливі шляхи, методи та засоби удосконалення слідчої діяльності. На відміну від раніше пропонованих визначень

криміналістичної інформації, автор доповнює її зміст відомостями про науково-технічні можливості, що впливають на процес удосконалення розкриття, розслідування та попередження злочинів. У заключенні параграфу автор приходиться до висновку, що забезпечення використання науково-технічних досягнень у слідчій практиці пов'язане з інформаційним процесом, ефективність якого повинна бути гарантована науково-організаційною системою їх передачі для використання. Створення такої системи - одне з провідних завдань на сучасному етапі та його вирішення може бути здійснене через:

- диференційоване розповсюдження необхідної інформації та активну дію по впровадженню в слідчі органи передового досвіду;

- виявлення, накопичення, вивчення та оцінку джерел інформації про досягнення науково-технічного прогресу, що використовуються або можуть бути використані при розслідуванні злочинів;

- підготовку та розповсюдження рекомендацій, необхідних для прийняття керівниками всіх рівней рішень, що дозволяють досягти найбільшого ефекту від застосування науково-технічних досягнень.

В главі другій - «Інформаційне забезпечення використання науково-технічних досягнень у слідчій діяльності» досліджуються потреби слідчої практики, як основи її інформаційного забезпечення, форми, методи, засоби, а також сучасний стан та шляхи удосконалення використання науково-технічних досягнень при розслідуванні злочинів.

У першому параграфі «Потреби слідчої практики як основа інформаційного забезпечення використання науково-технічних досягнень у слідчій діяльності» автор звертає увагу, що основним показником того, що необхідно для розвитку удосконалення практичної діяльності, є її потреби, які також є основою планування та координації наукових досліджень, розвитку вітчизняних наукових центрів та шкіл.

У роботі аналізується механізм формування, прояву, сприйняття та вирішення потреб слідчої практики, які обумовлені

об'єктивними та суб'єктивними обставинами розкриття, розслідування та попередження злочинів, витікають із проблем та помилок практики, із невідповідності реальних можливостей рівню забезпечення слідчої діяльності.

До числа основних умов, що визначають об'єктивність та повноту вирішення потреб слідчої практики автор відносить інформаційне забезпечення співробітників правоохоронних органів про досягнення науково-технічного прогресу.

У другому параграфі «Форми, методи та засоби інформаційного забезпечення використання науково-технічних досягнень у слідчій діяльності» дисертант розглядає форми, методи та засоби інформаційного забезпечення впровадження у слідчу практику результатів розвитку наукової думки, механізм перетворення наукового знання у засоби безпосередньої предметної діяльності.

Провідною формою інформаційного забезпечення використання в практиці досягнень науково-технічного прогресу автор вважає криміналістичну рекомендацію. У зв'язку з цим в роботі аналізуються поняття та зміст криміналістичної рекомендації, яку дисертант, враховуючи наявні її визначення (Р.С.Белкін, В.П.Бахін, А.В.Іщенко), розуміє як обгрунтовані та апробовані поради та побажання науки практиці, спрямовані на вдосконалення практичної діяльності. Вони входять в предмет даної науки та носять характер сукупності знань, призначеної для багаторазового застосування на протязі відносно тривалого часу.

Серед різноманітності способів доведення інформації про криміналістичні рекомендації до зацікавлених органів та осіб, автор виділяє публікації у різних виданнях, залучення фахівців у розслідування злочинів, проведення науково-практичних конференцій, безпосереднє спілкування розробників та практичних працівників, систему розповсюдження передового досвіду, систему підготовки та перепідготовки кадрів.

При розгляді методів інформаційного забезпечення, автор додержується класифікації, запропонованої Беляковим К.І. та включає методи інформатики, методи наук кібернетичного циклу, процесуальні методи, спеціальні криміналістичні методи пошуку та

фіксації інформації.

Постановка теоретичних проблем інформаційного забезпечення слідчої діяльності базується в дослідженні на зібраному дисертантом емпіричному матеріалі, побудованому на аналізі даних анкетування співробітників правоохоронних органів, одержаних особисто автором, а також зібраних іншими ученими-криміналістами. При цьому, автор виявляє негативні тенденції, що склалися на протязі ряду років в галузі інформаційного забезпечення слідчої діяльності. Серед них найбільш виразним є недостатня обізнаність співробітників слідчих підрозділів про досягнення науки та техніки. Спираючись на результати дослідження, автор вважає, що така ситуація викликана переважно такими факторами:

- а) відсутністю діючої системи інформаційного забезпечення;
- б) недоступністю необхідних джерел про досягнення науки та техніки;
- в) розривом між науковими рекомендаціями та можливостями їх практичної реалізації;
- г) складністю використання джерел інформації, нерегулярністю, неповнотою та неконкретністю викладеної в них інформації та ін.

У третьому параграфі “Сучасний стан та шляхи удосконалення інформаційного забезпечення використання науково-технічних досягнень у слідчій діяльності”, з урахуванням аналізу сучасного стану інформаційного забезпечення, думок інших вчених-криміналістів, автором запропоновані напрямки та заходи по його удосконаленню, а саме: збільшення випуску спеціальної криміналістичної літератури, організація випуску тематичних оглядів та інформаційних повідомлень, організація практичних занять із слідчими на спеціально обладнаних полігонах з демонстрацією та відпрацюванням застосування технічних засобів та методик роботи з доказовою інформацією, проведення стажувань слідчих в експертно-криміналістичних установах, перегляд навчальних програм та методик практичного навчання в юридичних ВУЗах, створення на базі ЕОМ інформаційно-довідкових фондів з усіх напрямків використання науково-технічних досягнень в слідчій практиці, здійснення регулярного обміну інформацією про можливості

використання науково-технічних досягнень між відомчими підрозділами Міністерства юстиції, МВС та Прокуратури та ін.

В **ЗАКЛЮЧНІЙ** частині дисертації сформульовані основні висновки, одержані в результаті дослідження, та рекомендації, спрямовані на подальше підвищення ефективності та якості слідчої діяльності шляхом удосконалення її інформаційного забезпечення, а саме, відбіру, обробки, прийому та передачі інформації, її оцінки в якості необхідної і достатньої для практичного використання, підготовки кадрів по роботі з інформацією, правового регулювання даного виду діяльності, системи контролю за ефективністю функціонування інформаційного забезпечення використання науково-технічних досягнень у розслідуванні злочинів.

ПЕРЕЛІК ОПУБЛІКОВАНИХ РОБІТ , що відображають основні положення дисертації:

1. Криміналістичне забезпечення боротьби зі злочинністю: Довідник. - Київ: НТВ"Правник"- НАВСУ, 1997. Зд.а/1 д.а. (у співавторстві з Іщенко А.В., Іщенко Н.Д.).
2. Деякі фактори та умови реалізації досягнень науково-технічного потенціалу у слідчій практиці // Теоретичні та практичні проблеми використання можливостей криміналістики і судової експертизи у розкритті та розслідуванні злочинів: Збірник наукових праць.- К.: Українська академія внутрішніх справ, - 1996. 0,3 д.а.
3. Научно-технический потенциал следственной деятельности // Актуальные проблемы организации расследования преступлений: Сборник научных трудов - Одесса:Одесский институт внутренних дел, 1996. 0,1 д.а.
4. Оптимізація забезпечення слідчої діяльності // Науковий вісник Української академії внутрішніх справ. - К.:Національна академія внутрішніх справ України. - №1.-1997.0,2 д.а.

Іерусалимов І.О. Інформаційне забезпечення використання науково-технічних досягнень у розслідуванні злочинів.

Дисертація на здобуття наукового ступеня кандидата юридичних наук за спеціальністю 12.00.09. -

кримінальний процес та криміналістика; судова експертиза.

Національна академія внутрішніх справ України. - Київ, 1998. Рукопис.

Дисертація включає комплекс теоретичних та практичних питань, пов'язаних з подальшим підвищенням ефективності та якості слідчої діяльності. В роботі досліджується: зміст та особливості слідчої діяльності; зміст та види забезпечення розслідування злочинів; інформаційна сутність забезпечення використання науково-технічних досягнень в розслідуванні злочинів; потреби практики як основа інформаційного забезпечення; форми, методи та засоби інформаційного забезпечення; сучасний стан та шляхи вдосконалення інформаційного забезпечення, використання науково-технічних досягнень в слідчій діяльності.

Результати дослідження використовуються в практиці правоохоронних органів, юридичних вузах України.

Ключові слова: криміналістична інформація, забезпечення, науково-технічні досягнення, слідча діяльність.

Іерусалимов І.А. Информационное обеспечение использования научно-технических достижений в расследовании преступлений.

Диссертация на соискание учёной степени кандидата юридических наук по специальности 12.00.09. - уголовный процесс и криминалистика; судебная экспертиза.

Национальная академия внутренних дел Украины. - Киев, 1998. Рукопись.

Диссертация содержит комплекс теоретических и практических вопросов, связанных с дальнейшим повышением эффективности и качества следственной деятельности. В работе исследуются: содержание и особенности следственной деятельности; содержание и виды обеспечения расследования преступлений; информационная сущность процесса обеспечения, использования научно-

технических достижений в расследовании преступлений; потребности практики как основа информационного обеспечения; формы, методы и средства информационного обеспечения; современное состояние и пути совершенствования информационного обеспечения, использования научно-технических достижений в следственной деятельности.

Результаты исследования используются в практике правоохранительных органов, юридических вузах Украины.

Ключевые слова: криминалистическая информация, обеспечение, научно-технические достижения, следственная деятельность.

I.A.Ierusalimov. Informational support of scientific and technical achievements in crime investigations.

Dissertation for the Degree of Candidate of Sciences (Low), Speciality - 12.00.09. - criminal procedure and criminalistics; judiciary examination.

National Academy of Home affairs of Ukraine. - Kiev, 1997. Manuscript.

The dissertation contains a complex of theoretical and practical issues, connected with the further increase in efficiency and quality of crime investigatory activities. The work deals with the following problems: forms and peculiarities of investigatory activities; forms and types of crime investigation previsions; information essence of the process of scientific and technical achievements support crime investigations; practical work needs as the basis of information support; present - day situation and ways of improvement of the information support; and scientific and technical achievements in the field of crime investigations.

Results of the research have found practical application in the work of law-enforcement bodies, in the scientific research institutions as well as in the juridical universities of Ukraine.

Key words: criminalistics, information, support and provision, scientific and technical achievements, investigatory activities.